

Сыланата
3 харчы.

Сессия, тулааншаах
Союоннары уонча уураах
тары ылына, туран рес-
публика Верховной Сове-
ты Президиумун Ыйаах-
тарын баарыта.

ССКП РАЙКОМУН БЮРОТУГАР

ССКП райкомун бюрота «ССКП РК бэс ыйнаады (1987 с.) Плениумун ыйнааларыгар сеп түбүлүннүр ас-үөл боппуруоһун быһаарыыны түргэттигэ уталайбат дьаһаллар тустарынан» ССКП обкомун бюротун 1988 снл олунуу 10 күнүгэ уураарын олоххо килдэрэн сорууттарын туһунан боппуруоһу көрдө.

Партия XXVII съезин, Кини Комитет муус устардаады (1985 с.) уонна кэлэн буолулаабыт Плениумун уураахтарыгар олохторун билигин аграрнай политикамы олоххо киллэрингэ оройуонга совхозтар производстволарыгар үлэ тэрээһини прогрессивнай формаларга — коллективнай, дьэ-лэргэ-нинэн уонна бириэстээн бэдэрэтир, ис хаһаайыстыбаны ахсаан, маловой дохуоттан тутулуктаах төлөбүр — олохтоолор, кооперацияны уонна аренднай бэдэрэтир тэрийдэ практиккай дьаһаллар ылылаллар. Итинэн сибээстээн агропромышленнай комплексе совхозтарыгар, предприятиеларыгар үлэһиттэр үлэҕэ активностара үрдүүр. Бэдэрэти-нин үлэһитчилэр ортото-

ругар үлэ оҕоромтуота үс төгүл көрүлүөн үрдүк.

Од эрээри ити дьаһал-лартан өссө да билдэр-көстөр көдүүтү ыла ылы-нит. Экономическай көр-дөрүлөрбүт кэлэн сыл-ларга намыһаалар, хаһаа-ыстыбалар производ-ственной-финансовай ту-руктара тулсубат. Пяти-летка ааспыт кэмгэр (2 снл 3 ыйга) оройуон сов-хозтара государственва үүккэ 871 тонна, хортуп-пуйга 131 тонна, оҕуруот аһыгар 309 тонна нэстэ-х нэллэр. Сыл бастагы кварталыгар аһардас үүтү туттарыы быһаанын то-бууттан совхозтар 355 тыһ. солк. үбү сүтэрдилэр.

Мнэстэлэргэ специали-стар, ордук орто сүбүөх салайааччылар үлэни тэ-рийии уонна көдүлөһүн экономикай нымады-рын баһылы илктэр. Од-да иһин производстванай подразделениеларга хаһаа-ыстыбаны ахсаан, ба-дэрэтир үлэ көдүүстэ-рэ ыра, ОАПХ (предсе-датель Аммосов) хаһаа-ыстыбаны экономикай механизмы түспарыгар, үлэни тэрийии сага про-грессивнай нымаларын олохтоһуна практиче-скай көмөтө тийибат, ити

сыалга оройуон сүрүн спе-циалистарыттан методи-ческай киһи да тэрийэ-билэ. ОАПХ аппарата са-лайар этигин уонна ны-маларын уларыта туттута, уруксулуу административ-най нымадан үлэһит.

Ас-үөл программатын толорууга тыһааһынаах баһаанына баар. Бир-кннэхэ сүөһү интентин, хонуу үлэтин бородууксу-баларын оҕоруу үүммэт. Ааспыт сылга оройуонга бир кннэхэ баара-сүөһү 53 кг эт, 27 кг үүт, 10 кг хортуппуй, 5 кг оҕуруот аһа оҕоһулунан. Тэрийдэ-лэр көмө хаһаайыстыба-ларын сайыннарыга суол-та биэрбөтүн сыһын сал-данан барар. Оройуонга райпотребсоюз, СПТУ уон-на лесхоз эрэ көмө хаһаа-ыстыбалаахтар. Кэтэххэ ынах сүөһү ахсааны быһы-рыныгытаар 1365 га-бонен адыаата, ыаллар үс тыһымыт биридэрэ эрэ сүөһүлээх. Кимсэргэ сов-хозтар ыччат сүөһүнү, ку-луну атылылаһынара адыаах, нэһилинньэ чоос-кута, көтөрө, оҕуруот аһын сизэтир, тутуу матырыйаалыгар, кыра механизация средстволарыгар наадыыныта толо-ру хааччылыабыт.

ССКП райкомун бюрота ас-үөл боппуруоһун бы-һаарыыны түргэттэр сыа-лынан пароднай депутат-тар оройуоннаагы Совет-тарын исполкомун, ОАПХ аппаратын, совхозтары, бары партиянай, профсо-юзнай уонна комсомоль-скай тэрийдэлэри маньык уталайбат дьаһаллар олохтуулларыгар эбээһи-нистэргэ.

— Карл Маркс аатынан, «Чурапчы», «Мугудай» совхозтары сыл бастагы аһарыгар аренднай бэдэрэтир киллэрэргэ, бары совхозтар подразделение-ларыгар бэдэрэтир үлэ-лэһиттэри кииртин сыл иһинэн ситэргэ. Си-бинньэни, кролигы, көтө-ру, ыччат сүөһүнү интент-тэ, оҕуруот аһын үүнэ-рингэ, хааччылыы ийэ-тир бириэстээн бэдэрэ-тир сайыннарага.

— Бэс ыйын 1 күнүттэн ОАПХ бары подразделе-ниеларыгар үлэһит спе-циалистар, салайааччылар хамнастарын маловой до-хуоттан тутулуктаах олох-туурга.

— ас-үөл боппуруоһун быһаарыыга нэһилинньэ-ни барытын тардар интент-тан ыччат сүөһүнү, кулу-ну, чоосуну, чоһуусна-

ны уонна оҕуруот аһын расадаларын атылыла-һыга райсовет исполко-ма тэрийдит соруудахтар-бык булгуччу төлөбүргө, сүөһү бородуустан тупса-рар, интент бородуукусу-ланы ылыны үрдэтэр сыалынан 1988 снл бэс-ыйын 1 күнүгэр дээрэ ба-ры нэһилинньэлээх куунарга искуственной сизмэлээһин куунарын тэрийдэргэ.

— сүөһү, сабынньэ интент, хортуппуй, оҕу-руот аһын, о. д. а. кул-тураны үүнэрир ба-лаах граждандарга уһун кэмгэ сир биэрэн турун, кинилэри кытта аренднай бэдэрэтир 1988 снл май ыйын 25 күнүгэр дээрэ дуоһобдары түһэргэ. Граждандар кэтэх хаһаа-ыстыбаларын сайынна-рыы боппуруостарынан дьарытанар эппэһтээх үлэһит хас совхоз аһы-анырга.

— хас бириднй гектар хоһуна, мачирот сирин бородуукусуланы оҕорууга туһанар интент бэс ыйын 10 күнүгэр дээрэ сир производстванай коллективтарга уонна кө-төх хаһаайыстыбаларга сыһартырга.

— шефдэх тэрийдэлэри кытта сүөһү аһылыгы баһааныларга уһун болдооххо соруудахтарын нэһилинньэ көрөн оттуур

хоһуналар арандалыыр туһунан дуоһобдары бэс ыйын 15 күнүгэр дээрэ түһэргэргэ.

— аренднай бэдэрэтир үлэһит коллективтары, дьаһалкэригэри ат охсору-дан, муһаарынан хааччы-ларга.

— предприителар уонна граждандар көмө хаһаа-ыстыбаларын сайынна-рыга үлэһит производ-ственной комиссиалары сельсоветтар истэрийдэ-тэрийдэргэ. Маньаха эс-пэһтээх үлэһиттэр оттуот-тарын, информацияларын квартал аһы исполком муһаарар истэргэ.

— сельсоветтар куотала-һыларын усулуобуйа-гар предприителар уонна граждандар көмө хаһаа-ыстыбаларыгар тыа ха-һаайыстыбатын бородуу-сууатын оҕорууу үүнэ-рини үлэ бир дьоһун-наах көрдөрүүтүн быһы-тынан киллэрэргэ.

— райпотребсоюз быра-быһыныага тутуу маты-рыйаалын, пленочнай ма-тырыйаалы, оҕуруот аһын, от, бурдук сизмэлэрин концентрированной аһылы-гы, чоһуускалары нэһи-лиинньэ атылылаһыны тэрийдэргэ.

ССКП райкомун бюрота таб. Г. М. Сысолтани председателлэх хаһаа-ыстыбаны прогрессивнай формаларын олоххо кил-лэрингэ бөлөбү тэрийдэ.

НЕРЮНГРИ — таас чох куората, чох баар буолан иһин баар. Ол иһин даҕаны бу эдэр куорат ыалдьыттарыгар, туох хаанык иһиннэ чох промышленноһын объек-тарын көрдөрө сатыыла-лар. Адыаах хонуктаады-та Чурапчыттан тийбит делегацияны аан бастаан эмнэ «Якутголь» холбо-бука көрсүстүлэр. Ма-на өрдөөтүн доһордуу сиринэн аһарас коллестин, хардарыта үлэ-хамнас, олох-дьаһах туругуу бил-сипиннэрин буолла.

Аһааччыга холбоһук кытта сыла иһиттэр аһы-аһаалаа буола түстэ. Эл-бэ тыһынан билиннэри-нидэ баарылар. Кини ССРС Чоһуннистерство-тын бир бөдөн подразде-лениета. Бир үкүн ол даҕаны иһин буоллаба, урукку салайааччыларга Союз министрин солбу-бааччыларынан тийэ өрө таһаарыллан туралар. Холбоһук Саха сирин чо-дун бэс билэр, туһага та-һаарар. Билигин Хапа-ласка, Сангарга, Зырян-када уонна Нерюнгрига — барыта алта сиргэ — хар-көмүһү хостуур.

«Якутголь» кылаас-най объекта — Нерюн-грига чоһтоох разрез. Манна аһарас нымадан быһыы 19 мөл. 870 тыһ. тонна чоһу хостуур сору-гу туруоруллар, аһы-нык эттэххэ, разрез бы-райыантаммыт кыамтатын аһара түһүөхтөөтөр. Бу көнөрү чох буолбатах — улахан аһара коксалаар чох. Холобур, быһыл баста-гы кварталга 3 мөл. 574 тыһ. тонна сороһуо-наламмыттан 2 мөл. 304 тыһ. тоннага кокса-лар чох. Ол дойдун иһингэ оройуоннарына-ры консхимическай пред-

приателарга барар. Шеф-дэхтэр көрсүһүүлэригэр холбоһук генеральнай ди-ректорын солбуйааччы Ю. А. Захаров ааспыт сылга быһаан туолбутун, ол иһи-гэр экспортка ис сүөһүн билиһиннэрдэ. Быһылы даҕаны сыл куһаҕана суохтук саҕалаһыт, со-

билиһилээх предприити-е. Сылга билэ консалаар чоһтон 9 мөл. тонна боро-дуукусуланы биэрэр кыа-мтаах. Бу тыһыанаттан тахса үлэһиттэр фабрика үлэтин-хамнаһын туһунан туспа көрсөтө тахсаах этэ.

Холбоһук тэһэргэн.

галаабыттар. Аһы 12-лин мандиаминиэх дьэһэлэри тутууга киирбиттэр. Пи-ринг бэрт кытаастык па-неллары оҕорор завод сыахтарыгар киирэн та-быстыбыт. Тигиһан-тогы-дан эмнэ туспа дойдун. За-вод чулуу коллективна-рыгар А. С. Дюба салайар мч-

һу турар сорох көрүс-кэргэ кураанахтар. Ком-плекс тутууга 47 мөл. солк. ороскуоттамыт. Билингитэ 400-чэ сүө-бүлөөхтөр, онтон ыһар-ыада 44 эрэ эбит. Сүө-һү аһылыгы Амурскай уобаласка сороһуола-һылар. Байлаларгар

кыра иһин тиксэр дыа-кэрэтир уочаранна ту-руорабыт. Уочарат элбэх. Аһардас билин холбоһу-пун иһинэн 8,2 тыһ. иһин уочаранна турар.

Детсад мнэстэте бир онук эбит. Ого төрөөһү-нэ элбэх. Куорат олох-тоохторун орто саастара 26 — 27 дьэ иһилинэр. Ити курдук аһы даҕа-ны коллективтары, объек-тары кылгас-кытаастык бэлсипит.

Шефдэхтэрбит пяти-летка үһө сылын сүрүн саалаа куһаҕана суохтук салаабыттар. Бастагы кварталга промышленнос-ка государство сакаана-лоп курдук толоруллубу-т. Ити кэмгэ 9041 тыһ. солк. онугар 10 мөл. 843 тыһ. солк. капиталнай тутуу сүрүн фондалар үлэҕэ киллэриллибиттэр. Ол эрээри таһаар эрки-нигэр, төлөбүрдэх өнө-лөргө кварталлаады сору-дах туолбатах. Эт оҕо-һууттар хааны эмнэ баар.

Быллан турар, бу кыра корреспондентка элбэди-һааһа көрсөбүккүн. Ол-гыһан баран Нерюнгри сиритэр уларыта тутуу бигэти үнэммити көрөн итэҕэһиннэтин бэлэ-тихтөөхтүн. Манна Чу-рапчы дьонун кытта до-һордоһууу бэдэрэтир иһэргэ бигэ быһаарыныла-ахтара өтө көстөр. Ону аһардас материалнай эрэ өртүнэн буолбака, ой-санаа уонна сурах ду-луурдарынан бигэргэти-ни билин хардарыта нэһи-тинэн буолуохтаах.

Снимоктарга: Барахан ууһууах самосвал; Нерюн-гри дьэһэлэ; көлөр үйэ тутуааччыга төрөөтө.

С. ПОПОВ, журналист.

СИЭРПЭ УОННА ӨТҮЙЭ СОЮЗТАРА ҮЛЭҢИТ НЕРЮНГРИ ТҮБҮКТЭРЭ СУОЛААДЫ БЭЛИТЭЭБИНЭР

Ити курдук аһы аһы-аһаалаа буолла түстэ. Эл-бэ тыһынан билиннэри-нидэ баарылар. Кини ССРС Чоһуннистерство-тын бир бөдөн подразде-лениета. Бир үкүн ол даҕаны иһин буоллаба, урукку салайааччыларга Союз министрин солбу-бааччыларынан тийэ өрө таһаарыллан туралар. Холбоһук Саха сирин чо-дун бэс билэр, туһага та-һаарар. Билигин Хапа-ласка, Сангарга, Зырян-када уонна Нерюнгрига — барыта алта сиргэ — хар-көмүһү хостуур.

спортнай, автомобильнай транспорт, материалнай-техническай хааччыны тутуу «Тепловодоканал», таһар-онорор управлени-лардаах, оромунууруу-механическай заводтаах, э-тобалаах, коммуналь-най предприителар көн-бинаттаах, профтехучили-ыта шефдэхтэр. Ону таһынан республика аһы оройуоннарыгар «Якут-голь» уонунан аһаарлар предприителара таас чох хостоһууну хааччылаа алордохторо дии.

— Сага Нерюнгрига тупсарыллыбыт планиров-калаах кизг-куон квар-талардаах сага таас дьэ-лэр сылтан сыл элбээн, абиллан иһэллэр. Манна бастагы таас дьэһэлэри Якутскайтан адалан тү-пүттэ. Билигин дьэ бө-дөн палелларын оҕорон таһаарар Нерюнгригаа завод бородуукусуатынан туталлар. Аһал сериялаах дьэһэлэрдэх олорор квар-таллар дьэһэлэни тахсы-

чат-комсомольскай бири-гээдэтэ буолар. Дьэ-лэ-лаах үлэ оҕоромтуогун үрдэтигэ республикаа ыччаттарга ыһырыы та-һааран биэрбит тылларын ситиһинилээхтин толорбут-тар. Бу 86 киһилээх би-ригээдэ бейэтин көнөтэ-гэр бочуоттаах индустри-нэ Советскай Союз Ге-ройа Ф. М. Охлопков киллэрин үлэһиттэни ба-лаача буолбут. Герой оло-һун нэрэһилир оҕуруу фотостенд сыахха ыһаан турар.

Холбоһук генеральнай директорун кадрга солбу-йааччы В. М. Самарин — Чурапчыга сымдыбыт иһин. Кини күн аһара куораты, байлаларын сорох дөрдө, элбэҕи көрсөтө, Ол быһыгар билин оро-һуоммут туһунан бэркэ кичэһин ыһыталаста.

Тэрийдэтигэ түөрт ый буолбут «Южно-Якут-скай» совхоз сүөһү интэр-комплекскаар сыртык-пардылар 800 ынах сүө-һүгэ суоттамыт үтүөһү-нээх таас комплексы тут-тарбыттар. Комплекс бы-райыантаммыт кыамтаты-гар кыра илин. Оһоһ сүө-

«Тепловодоканал» уп-рарление бир сүрүн үлэ-тинэн куорат кирдээх уу-гун ыраастаһын буолар. Манна 100-төн тахса тыһ. иһилинээх куорат туох-баар туһаммыт уута-хаа-ра ыраастаар. Сууһуура 41 тыһ. кубометр кир-дээх ууну ыраастыгар сүүнэ тутууну көрдөрдү-лэр. Вүгүн дойдун прати-катыгар сэдэхтик тула-һылар принциптээх эбит. Ыраастаһыт уута тула-һылар эйгэҕэ букатын буортута суох, ыраас буо-лар үһү.

Ити тэрийдэ сипиннэ-интэр ферматыгар, теп-лэтигар, оранжерейтар сымдаһа эмнэ интэрнэ-нигэ тутуһуу кытта бил-сипит.

— Олорор дьэ пробле-мат хайдаһыт? — дьэ сирдэһипиттэн ыйа-быт.

— Сн аһын сирдэргэ курдук, билин куоранга хас биридн ылын 2000 сылга дээрэ кэмгэ туһу-нан эргичи хааччылаа-лаах таас квартиранан хааччылаах а а х ы а, — дьир Виталий Михайло-вич. — Билин 6,6 кв. м

Тингэһэни үүтүрдүү—үрүн тунабы үксэтии эрэллээх суола

С. ЯКОВЛЕВ.

